

Интернет адреса: <https://www.domucenikavr.co.rs/>

E-mail: domucenikavr@mts.rs

FB страница: Dom učenika srednjih škola Vranje

Дом ученика средњих

škola Врање

ул. Моше Пијаде 41 Врање

ПРОГРАМ ВАСПИТНОГ РАДА ДОМА УЧЕНИКА ВРАЊЕ

Врање, децембар 2020. год.

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ.....	3
2. ДОМ УЧЕНИКА У СИСТЕМУ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.....	4
3. ПЕДАГОШКА ФУНКЦИЈА.....	5
3.1 Облици и методе рада у дому ученика.....	5
3.2 Циљеви и задаци програма васпитног рада.....	6
3.2.1 Адаптација на живот у дому.....	8
3.2.2 Учење и школска успешност.....	9
3.2.3 Животне вештине.....	11
3.2.4 Живот у заједници.....	15
3.3 Слободне ученичке активности.....	17
3.3.1 План и програм рада литерарне секције.....	17
3.3.2 План и програм рада библиотечке секције.....	18
3.3.3 План и програм рада еколошке секције.....	19
3.3.4 План и програм рада драмско-рецитаторске секције.....	21
3.3.5 План и програм рада секције за модерни плес.....	23
3.3.6 План и програм рада секције за стони тенис.....	23
3.3.7 План и програм рада стрељачке секције.....	23
3.3.8 План и програм рада музичке секције.....	24
3.3.9 План и програм рада фолклорне секције.....	24
3.3.10 План и програм рада секције за макетарство.....	24
3.3.11 План и програм рада кошаркашке секције.....	26
3.3.12 План и програм рада секције за мали фудбал.....	26
3.3.13 План и програм рада одбојкашке секције.....	27
3.3.14 План и програм рада секције за ручни рад.....	28
3.3.15 План и програм рада шах секције.....	28
3.4 Ученичке организације.....	29
3.4.1 План и програм домске заједнице.....	29
3.4.2 План и програм домског парламента.....	29
3.5 Радионице.....	30
3.6 Интересне групе.....	31
3.7 Сарадња са друштвеном средином.....	31
4. Социјално заштитна функција.....	32
4.1 Тим за подршку ученицима из осетљивих друштвених група.....	33
4.2 Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања.....	34
5. Здравствено-хигијенска делатност.....	39

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

У планирању васпитног рада Дом полази од општих ставова који су суштински садржани у следећим документима:

- Устав РС;
- Закон о ученичком и студентском стандарду;
- Закон о основама система образовања и васпитања;
- Закон о средњој школи;
- Правилник о основама васпитног програма;
- Васпитни рад и организација живота и рада у домовима ученика средњих школа (приручник Београд 1998);
- Правилник о смештају и исхрани ученика и студената;
- Правилник о сталном стручном усавршавању и стицању звања васпитача и стручних сарадника;
- Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање, и занемаривање;
- Посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно васпитним установама;

Поред општих ставова значајни су и посебни ставови који су садржани у интерним домским документима:

- Статут Дома ученика средњих школа Врање;
- Правилник о мерама, начину и поступку заштите безбедности ученика Дома ученика средњих школа Врање;
- Правилник о понашању у Дому ученика средњих школа Врање;
- Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности ученика у Дому ученика средњих школа Врање;
- Правилник о Кућном реду у Дом ученика средњих школа Врање;

2. ДОМ УЧЕНИКА У СИСТЕМУ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Дом ученика је васпитно-образовна установа у којој се обезбеђују смештај, исхрана, услови за учење, завршавање школских обавеза и васпитни рад; културни, забавни и спортски живот ученика који похађају школу ван места у коме живе.

Дом је педагошки обликована средина која се ослања на акциони потенцијал ученика, која за своју основну делатност има васпитање које се дешава у интеракцији између ученика, васпитача и ученика, стручних сарадника и свих који чине социјални амбијент Дома. Својом унурашњом организацијом Дом треба да обезбеди такву педагошку климу у којој се свакодневни живот и намерна васпитна активност у потпуности интегришу.

Домови ученика су корисне социјалне и васпитне установе – оснивају се првенствено у случајевима када се процени да је њихово постојање неопходно за ученике који због удаљености или других разлога нису у могућности да буду са својим породицама за време школовања.

Такође, Дом ученика је социо-културна и васпитна - образовна установа која битно утиче на социјално и ментално сазревање младих.

Дом ученика је место на коме се синтетизују потребе ученика, породице и друштва и настојање да ученик оствари своје најбоље могућности.

Основне функције Дома су:

1. Педагошка функција Дома;
2. Социјално-заштитна функција Дома;
3. Здравствено-хигијенска функција Дома;
4. Безбедносна функција Дома.

Реализацијом васпитног програма трудимо се да наведене функције Дома буду у пракси и остварене.

3. ПЕДАГОШКА ФУНКЦИЈА ДОМА

Педагошки значај домова ученика лежи у њиховој природи. Они су васпитна установа и сегмент система васпитања. У домовима ученика у потпуности су интегрисане животне, радне и васпитне активности. Домови представљају основни радни, животни и васпитни амбијент. Васпитни рад у дому је осмишљен, свесно планиран и програмиран и систематски организован. Стручно оспособљени кадар, који чине васпитачи, стручни сарадници и друго особље су основна претпоставка да ће се све што се организује у дому бити у интересу физичког и менталног здравља и развоја ученика. Педагошки значај живота и рада у дому лежи у чињеници да се ради о ученицима који су адолесцентском периоду када је интензиван и буран процес развоја. У том периоду младима је неопходна разноврсна помоћ околине и одраслих. Они су у периоду када више нису васпитавани, већ активно учествују у самом развоју – у седишту су васпитања и процеса самореализације и самопотврђивања. Дом представља позитивно осмишљену социјалну средину која младог човека штити од бројних негативних утицаја околине. У дому је васпитање континуиран, разноврстан и животно богат процес, који се одвија стално и без прекида. Педагошка клима влада у дому, атмосфера сталне васпитне бриге о ученику и његовим потребна, обезбеђују му ненаметљиво формирање културних, хигијенских и радних навика. У Дому се обезбеђује васпитни рад у току дежурства и ноћно дежурство. Посебно је значајна улога дома на подручју коришћења слободног времена. У дому, који има богату понуду различитих садржаја активности у слободном времену, ученици могу да живе један свестрано активан живот и да испробају своје могућности у различитим сферама.

3.1 ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА У ДОМУ УЧЕНИКА

Облици рада

који се користе за реализацију програмских садржаја у дому

- васпитно-образовни рад са свим ученицима у дому (фронтални облик рада);
- рад са васпитном групом као целином;
- рад са малом групом (едукативне, развојне и активистичке);
- активност у паровима;
- индивидуални облик рада;
- радионице (едукативне, психолошке и радионице усмерене на развој комуникативних и социјалних вештина);
- дискусионе, развојне и интересне групе;

- масовни облици (добротворне или радне акције, велике домске приредбе, смотре, изложбе, такмичења и сусрети домова).

Методе рада

које се користе за реализацију програмских садржаја у дому

- метода разговора (информисање, уверавање, подстицање);
- метода поучавања(излагање, објашњавање, интерпретација и демонстрација);
- метода убеђивања;
- метода вежбања и навикавања;
- метода подстицања;
- метода спречавања и кажњавања;
- методе координације, сарадње и размене;
- непосредна вербална комуникација;
- технике координације, сарадње и размене;
- метода разговора заснована на техници добијања и давања информација;
- метода предавања и демонстрације;
- дискусионе методе (техника вербалне и невербалне комуникације);
- техника рада са књигом, текстом, компјутером.

3.2 ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ВАСПИТНОГ РАДА

Циљ васпитног рада у дому је:

- обезбеђивање оптималних услова за доступније, ефикасније и квалитетније образовање и васпитање ученика;
- оспособљавање ученика за успешно функционисање у условима одвојености од породице и сналажење у различитим проблемским ситуацијама;
- подршка развоју личности ученика у складу са узрасним и личним потребама, индивидуалним карактеристикама и интересовањима;
- јачање компетенција ученика које доприносе социјалној интеграцији,

Програм васпитног рада у складу је са општим принципима образовања и васпитања. Потпуном применом, обезбеђује остваривање општих стандарда постигнућа.

Програм васпитног рада у Дому ученика остварује се програмирањем у четири области:

- 1. Адаптација на живот у дому**
- 2. Учење и школска успешност**
- 3. Животне вештине**
- 4. Живот у заједници**

За сваку од ових области дефинисани су:

- **циљеви** (остварују их васпитачи, управник дома, стручни сарадник);
- **очекивани исходи** (достижу их ученици, а васпитачи их користе за планирање и вредновање сопственог рада);
- **теме**, које васпитачи могу да мењају, допуњују и проширују према конкретним потребама , имајући у виду исходе које треба остварити.

Програм васпитног рада конципиран је тако да подразумева поштовање узрасних карактеристика ученика и индивидуалних разлика међу њима. Нарочито је важна способност васпитача да прати ученике, њихове потребе, интересовања, могућности, актуелна дешавања. У складу са свим тим, васпитач бира одговарајуће садржаје, начине рада и временску динамику.

Све четири области васпитног рада су подједнако важне, а васпитачи их, у непосредном раду са ученицима, интегришу јер између њих постоји природна веза.

Редослед наведених исхода не исказује њихову важност - сви су од значаја за постизање општег циља програма, односно васпитног рада. Између исхода, како у оквиру једне, тако и више области, постоји повезаност. Остваривање једног исхода доприноси остваривању других исхода.

Многи исходи су процесни и представљају резултат кумулативног дејства васпитног рада, током дужег временског периода. Свакодневни васпитни рад доприноси напредовању ученика ка наведеним исходима. По врсти, исходи могу бити:

- сазнајни (ученик познаје организацију дома, зна где и на који начин може добити информацију и помоћ);
- емоционални (препознаје сопствена и туђа осећања, прихвата одвојеност од куће...);
- вољни (исказује спремност да другима помогне, уме да направи краткорочне планове, тражи помоћ кад му треба...).

Треба имати у виду да се сазнајни (когнитивни) исходи лакше остварују, али тек кад су исходи све три врсте остварени општи циљ васпитног рада је достигнут у потпуности. Зато није довољно познавати правила дома већ их и поштовати, као што није довољно познавати приципе конструктивне комуникације већ и комуницирати на такав начин.

За пуну реализацију програма потребно је да васпитач сарађује са другим васпитачима, стручним сарадницима, управом дома, родитељима, разредним старешинама и професорима школа. Васпитач је важан модел за углед ученицима. Он личним примером, својим изгледом (уредност), особинама личности (тачност, одговорност, искреност, доследност...) и понашањем (однос према раду, начин на који комуницира и решава конфликтне ситуације, прати културна дешавања...) такође доприноси постизању наведених исхода.

Кад год је могуће треба подстицати иницијативност, партиципацију и тимски рад ученика. Треба их укључити у организацију активности у дому, питати их за мишљење, омогућити да бирају између различитих могућности уз образложење својих избора. За остварење неких исхода васпитач може да се ослони на узајамну помоћ ученика, посебно старијих ученика млађим. Бројне институције у окружењу, аматерска позоришта, спортски клубови, разна такмичења, ученички парламент су, такође, место за васпитни рад са ученицима. Посебну пажњу треба посветити подршци ученицима да на конструктиван начин проводе слободно време у складу са сопственим интересовањима и могућностима. Васпитач организује различите активности на предлог и у складу са интересовањима ученика и могућностима установе, и упознаје ученике са активностима у окружењу у које могу да се укључе.

За реализацију програма важна је атмосфера у којој се одвија живот у дому и начин на који васпитачи комуницирају са ученицима. Предуслов успеха је стална, двосмерна размена информација, како формална тако и неформална. Однос између васпитача и ученика треба да карактерише узајамно уважавање, поверење и искреност.

3.2.1 Адаптација на живот у дому

Основни циљ је олакшавање процеса адаптације на дом и подстицање социјалне интеграције.

Циљ који остварује васпитач – Подршка у процесу прилагођавања ученика на живот у дому и окружењу у коме су дом и школа (и у осетљивој епидемиолошкој ситуацији)

Очекивани исходи које достиже ученик:

- познаје организацију дома, начин његовог функционисања и поштује правила понашања;
- зна своја права и обавезе које се односе на живот у дому;
- поштује правила понашања;
- примењује препоручене заштитне мере;
- прихвата одвојеност од куће и живот у дому;

- уме да брине о себи и својим стварима;
- сналази се у окружењу у коме су дом и школа;
- зна где и на који начин може да добије потребне информације и помоћ;
- користи добијене информације.

Теме

- Лична карта Дома (уознавање са домским контекстом, окружењем у коме је дом);
- Обавезе, одговорност и права ученика у дому (правила понашања и Кућни ред);
- Процес адаптације на дом и нову средину.

Олакшавање процеса адаптације на дом и подстицање социјалне интеграције ученика, у дому се остварује кроз различите програмске садржаје:

- На почетку школске године, васпитачи, родитељи и ученици у међусобним сусретима размењују узајамна очекивања, потребе и захтеве, тешкоће везане за промену средине одрастања. Васпитачи подстичу родитеље у изграђивању активног односа између породице и дома.
- Активно учешће свих ученика у изради правила понашања у дому. Само заједничко прављење листе правила понашања омогућава да она заиста буду прихваћена од свих ученика. Заједничко доношење одлуке о томе како да се санкционишу кршења правила.
- Током школске године адаптација нових ученика на средњу школу може да се оствари организовано уз неопходну педагошку интервенцију када ученик има проблема. Педагошка клима која влада у дому, атмосфера сталне васпитне бриге о ученику и његовим потребама, обезбеђују му ненаметљиво формирање културних, хигијенских и радних навика. Заједнички живот и рад уводе ученике и у подручје поштовања норми и правила који су неопходни у дому.
- Проблеми у вези са одвајањем од родитеља. Конфликт усклађивање потреба за приватношћу и самоћом или блискошћу и дружењем. Доживљаји изолованости и одбачености. Пружање социјалне подршке. Усклађивање различитих животних стилова и навика. Идентификовање и мењање образаца понашања који ометају развој код себе и других.
- На крају школске године, свечано испраћање оних који одлазе и стварање услова за повремене контакте између бивших и садашњих станара дома.

3.2.2 Учење и школска успешност

Основни циљ васпитног рада са ученицима у области учења је постизање оптималне школске успешности (развијање радних навика, формирање активног односа ученика према учењу, итд.).

Циљ који остварује васпитач – помоћ ученицима да самостално и успешно уче, постижу образовне резултате и изграде одговоран однос према школским обавезама и

сопственом професионалном развоју.

Очекивани исходи које достиже ученик:

- познаје и примењује ефикасне стратегије учења;
- прилагођава навике учења на услове у дому;
- процењује сопствени школски успех и узроке тешкоћа;
- поставља реалистичне циљеве и предузима одговарајуће активности за њихово остварење;
- уме да направи краткорочне и дугорочне планове активности;
- показује заинтересованост за учење и постизање школског успеха;
- редовно испуњава школске обавезе;
- уколико има тешкоће у учењу благовремено тражи помоћ;
- показује спремност да другима помогне у учењу области коју добро познаје;
- учествује у организованим додатним активностима из области за коју је заинтересован и/или надарен;
- одговорно доноси одлуке које имају последице на његов професионални развој.

Теме

- Планирање учења;
- Стратегије учења (методе и технике);
- Мотивација за учење;
- Учење учења;
- Памћење и заборављање;
- Пажња, концентрација;
- Чиниоци школског успеха и неуспеха;
- Трансфер учења;
- Извори знања и средстава учења;
- Како побољчати успех;
- Анализа личног (не)успеха;
- Природа учења и улога учења у формирању личности;
- Читање у култура говора;
- Образовање и професионални развој;
- Праћење тока и резултата учења;
- Помоћ вршњака у учењу;
- Професионални развој.

Програмски садржаји који се односе на учење и школску успешност подразумевају двоструку улогу васпитача:

1. Организациона улога – васпитач може да дели са ученицима тако што ће им омогућити програмске садржаје, да учествује у планирању и припремању реализације тих садржаја- Васпитачи су дужни да обезбеде оптималне услове за учење у дому (простор, време и општу радну атмосферу).
2. Инструктивна улога васпитача – васпитач може да подели са другим васпитачима,

стручним сарадницима, позваним гостима, али и са старијим и талентованијим ученицима. Ученици се оспособљавају да рационално и ефикасно уче и извршавају школске задатке.

Облици и методе рада

- индивидуални рад ученика (рад са књигом, текстом, компјутером, разним инструментима);
- индивидуални рад са ученицима (разговор, информисање, уверавање, подстицање, спречавање и разумевање);
- рад у паровима или микро- групама (темељи се на непосредној вербалној комуникацији и претежно користи технике координације, сарадње и размене);
- групни рад са васпитном групом – у дискусионим методама се користе технике (вербална и невербална комуникација, стратегије групног одлучивања и групног решавања проблема). Разликују се више врста васпитних група које могу бити едукативне, развојне и активистичке;
- фронтални или пленарни рад (предавање, демонстрирање, локализовање).

3.2.3 Животне вештине

Основни циљ је развој аутономне, одговорне и креативне личности отворене за дијалог и сарадњу која поштује себе и друге.

Циљ који остварују васпитачи – оспособљавање ученика за активан и одговоран однос према сопственом и туђем животу кроз стицање различитих животних вештина.

Очекивани исходи које достиже ученик:

- реално сагледавање себе, сопствене потребе, интересовања и могућности;
- одговорно се односи према сопственом здрављу познајући одлике здравих стилова живота и последице негативних животних навика;
- води рачуна о личној хигијени и хигијени простора који користи;
- препознаје сопствена и туђа осећања и на социјално прихватљив начин изражава емоције;
- изражава критички однос према информацијама и вредностима исказаним у медијима и непосредном окружењу;
- изражава правилне ставове према ризичном понашању и уме да бира неризичне ситуације и окружења;
- одговорно се односи према сопственој и туђој безбедности у дому и окружењу;
- уме да се одупре притиску вршњака;
- у стресним ситуацијама конструктивно реагује;
- тражи помоћ одговарајуће особе уколико има тешкоће које не може сам да реши;
- уме конструктивно да користи слободно време.

Теме:

- Адолесценција – физичке, психичке и емоционалне одлике;
- Самопоштовање и креативно испољавање личности;
- Улога као образац социјалног понашања;
- Неговање позитивног става и оптимизма;

- Међусобни односи у вршњачкој групи;
- Осећање (не) прихваћености;
- Осећања: препознавање и изражавање;
- Морал и вредности;
- Вештине и ненасилна комуникација;
- Емпатије, асертивност;
- „Бити вођа“ или „Бити вођен“;
- Слика о себи: самоперцепција, самопоштовање, самопоуздање;
- Уважавање различитости, толеранција и демократија;
- Адаптибилност, флексибилност у прихватању промена;
- Могући начини решавања групних конфликта;
- Развијање оптималних стратегија за решавање проблема;
- Стрес – механизам превазилажења;
- Ризична понашања – као одговор на проблеме;
- Конфликти и шта са њима;
- Алкохол и млади;
- Вршњачка медијација;
- Вербално насиље;
- Сајбер насиље;
- Посебни протокол за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања (Тим, превентивне и интервентне активности);
- Врсте насиља у вршњачкој групи;
- Улога одраслих у решавању проблемских ситуација;
- Толеранција у социјалној интеракцији;
- Значај бављења спортом за ментално и физичко здравље;
- Однос према личном здрављу;
- Планирање слободног времена;
- Могући садржаји слободног времена;
- Активан и пасиван одмор;
- Организација слободног времена – анимирање позитивне енергије ученика;
- Културне потребе и слободно време ученика;
- Здрави стилови живота.

Програмски садржаји који се односе на животне вештине су бројни. Васпитачи бирају оне који ће довести до развоја аутономне, компетентне, одговорне и креативне личности отворене за сарадњу и дијалог, која поштује себе и друге.

Задатак дома је да понуди услове за остваривање и задовољавање потенцијалних, аутентичних и свакодневних потреба ученика у слободном времену. Задатак васпитача је да ствара могућносту за квалитетно испуњавање слободног времена ученика: да саветује, упућује, даје пример, информише, објашњава, тумачи, указује на грешке, помаже у пролажењу стварних потреба, учествује у организацији разноврсних активности. Улога васпитача је да понуђеним садржајима предупреди пасивност и осећај празнине у времену ученика којим они релативно слободно располажу.

Садржаји у слободном времену су одређени потребама ученика. Они се остварују учествовањем и личном иницијативом на супрот пасивности, спонтаношћу и саморазвојем, друштвеним контактима и сусретима, опуштањем и ослобађањем од обавеза, разонодом и

забавама.

Обрада појединих програмских садржаја треба да се одвија кроз дискусију, ангажовање стручњака и организовање округлих столова. Начини реализације садржаја слободног времена треба да буду спонтани уз подстицање самосталности ученика.

Облици и методе рада:

- индивидуални (разговор);
- фронтални (предавање);
- групни (дискусионе групе, едукативне радионице, психолошке радионице усмерене на развој комуникативних и социјалних вештина за конструктивно решавање сукоба, креативне радионице);
- средства: Филм, видео, ТВ и интернет.

Комисија за организовање и праћење слободних активности

Програмски задаци комисије:

Комисија ради на организовању активности ученика у слободно време.

- Организовање музичких вечери са журком;
- Организовање спортских такмичења;
- Организовање лирских вечери;
- Координирање радом секција;
- Припрема програма за такмичење домова;
- Изложба радова ученика;
- Конституисање комисије;
- Усвајање плана и програма рада комисије за организовање и праћење слободних активности;
- Рад на формирању секција за које ученици показују интересовања и за чији рад има услова;
- Обележавање Дана Дома;
- Организовање журке за ученике и студенте-станаре Дома;
- Организовање сусрета у фудбалу, кошарци, стоном тенису са екипама из врањских средњих школа поводом Дана Дома:
- Организовање литерарне вечери са журком за станаре Дома;
- Рад за организовање турнира шахиста;
- Организовање маскенбала са журком за станаре Дома;
- Рад на припремама пригодне свечаности поводом Новогодишњих празника;
- Рад на организовању такмичења у малом фудбалу и стоном тенису;
- Рад на припремама пригодне свечаности поводом прославе Светог Саве;
- Анализа реализације програмских садржаја (задатака комисије);
- Изложба предмета традиционалне вредности;

- Одређивање екипа за сусрете домова, „Домијада“ и сусрети са младим спортским екипама из Врања (фудбал, кошарка, стони тенис, одбојка);
- Организовање дебатних трибина на тему Наркоманија;
- Организовање турнира у кошарци;
- Припреме за Домијаду;
- Изложба ликовних радова, костима, журка;
- Организовање такмичења рецитатора;
- Организовање трибине на тему Алкохолизам;
- Организовање свечаности за ученике матуранте:
- Испраћај матураната;
- Анализа рада комисије за организовање и праћење слободних активности.

Комисија за кућни ред

План и програм рада и задаци комисије за кућни ред:

- конституисање комисије;
- усвајање плана и програма комисије;
- придржавање свих препоручених епидемиолошких мера;
- обезбеђивање реда и мира за време припреме ученика за наставу;
- навикавање на радну дисциплину и одговорност према основној радној обавези;
- организовање контроле хигијене у собама ученика;
- организовање уређења домског простора-редовна контрола замена постелина;
- анализа поштовања Правилника о кућном реду и предлагање за казну и похвале;
- проблеми у реализацији кућног реда Дома;
- анализа посећености часова учења и учење у школи;
- редовно праћење хигијене у санитарним чворовима, просторијама за учење и заједничким просторијама;
- анализа изречених стимулативних и васпитно-дисциплинских мера на крају првог полугођа;
- анализа пријема посета у Дому;
- предлагање ученика за похвале и награде;
- анализа реализације плана за претходни период;
- рад на мотивисању ученика за проширавање и продубљивање општег образовања;
- предлог мера за побољшање хигијене на основу запажања у првом полугођу са председницима васпитних група;
- праћење фреквенције одласка ученика за викенд;
- праћење активности слабих ученика уколико избегавају систематски рад и предлагање васпитно-дисциплинских мера;
- контрола опште хигијене у собама;
- анализа карактеристичних појава за крај школске године а у вези са непоштовањем кућног реда;
- анализа успеха на крају другог класификационог периода;

- анализа рада на уређењу ентеријера и екстеријера, неговање цвећа у собама, ходнику;
- анализа односа између ученика, васпитних група и колектива ученика;
- организовање акције уређења домског дворишта;
- израда извештаја о раду комисије за школску годину;
- анализа успеха ученика на крају другог полугођа;
- похвале и награђивање најбољих група и појединаца.

3.2.4 Живот у заједници

Основни циљ је подстицање социјалног сазнања и социјалних односа, социјалне интеракције – учешће у социјалној групи. Конструктивно решавање сукоба.

Циљ који остварује васпитач – оснаживање ученика за социјалну интеграцију.

Очекивани исходи које достиже ученик:

- Својим понашањем и поступцима показује да уважава различитости и поштује права других;
- Препознаје предрасуде, дискриминацију, нетолеранцију и реагује на њих;
- Уме да комуницира на конструктиван начин;
- Испољава социјално пожељне облике понашања у односима са вршњацима и одраслима;
- Уме да конструктивно решава сукобе са вршњацима и одраслима, „напада“ проблем а не особу;
- Прихвата одговорност за сопствено понашање;
- Уме да сарађује и да буде члан тима;
- Аргументовано износи своје мишљење;
- Учествује у активностима које организује дом;
- Иницира и/или прихвата промене усмерене ка унапређивању квалитета живота у дому;
- Спреман је да пружи помоћ другима који имају тешкоће.

Теме:

- Уважавање различитости, толеранција и поштовање права других;
- Развијање толеранције, културне разлике у Дому;
- Лични и групни идентитет (различите породичне и културне вредности – уочавање сличности и разлика међу ученицима);
- Конфликти, врсте и стилови поступања у конфликтима (врсте конфликта, фазе и исходи);
- Конструктивна комуникација, узроци проблема у комуникацији (ја/ти поруке);
- Пасивно и активно слушање;

- Људска права (декларација, устав, конвенција и др.);
- Вербална комуникација;
- Успостављање, неговање и развијање односа са другима (пријатељство, односи полова, односи међу генерацијама и односи у породици);
- Фактори који доводе до успостављања и нарушавања односа;
- Сарадња, тимски рад (прављење заједничких пројеката којима се побољшава квалитет живота у Дому);
- Компетенција за 21.век;
- Подршка и помоћ ученицима који имају проблема/тешкоћа у адаптацији, учењу и понашању;
- Подршка ученицима из осетљивих друштвених група;
- Активности које организују Дом и начин учествовања у њима;
- Стереотипи и предрасуде;
- Притисак вршњака (уклопити се/конформизам);
- Разумевање других људи, њихових намера и поступака, различитих међуљудских односа и образаца социјалног понашања.

Облици и методе рада:

- Индивидуални (разговор);
- Фронтални (предавања);
- Групни (дискусионе групе, едукативне радионице, психолошке радионице, радионице усмерене на развој комуникативних и социјалних вештина за конструктивно решавање сукоба, креативне радионице).

3.3 СЛОБОДНЕ УЧЕНИЧКЕ АКТИВНОСТИ

Слободне ученичке активности пружају посебне могућности за васпитање ученика, јер задовољавају многе потребе младих, како у погледу личних циљева, тако и у погледу њиховог друштвеног формирања. У њима се развијају ученичке склоности и способности, интересовања, самосталност, самоиницијативност, стваралаштво и колективизам. Учешће на разним културним и спортским манифестацијама, такмичењима, домијадама, омогућује нашим ученицима да препознају себе као тим, да истакну своја постигнућа, да промовишу себе, али и Дом као институцију. Развојни план посебан акценат ставља на промоцију дома и стварање позитивне слике о животу у дому кроз слободне активности ученика, њихову презентацију у граду и у другим срединама, кроз дружење и размену, како ученика, тако и радника дома.

Активности током слободног времена су квалитативни показатељи који осликавају истинску природу и задовољства ученика у активностима које су добровољно изабрали. Садржаји у слободном времену су одређени потребама ученика, било да их бирају међу предложеним активностима или да их сами предлажу.

3.2.1 План и програм рада литерарне секције

У оквиру библиотеке, планира се рад литерарне и библиотечке секције, који у основи садржи доле наведене активности, које се прилагођавају и модификују према интересовањима ученика током године, као и тренутној ситуацији уопште.

Основни циљ литерарне секције је:

- развијање љубави према књизи, писању и књижевности уопште: подстицањем развоја стваралачког писања, креативности и оригиналности у писању;
- развоја културе говора и богаћење речника;
- оспособљавања за анализу и разумевање писаних састава и дела.

Планиране активности литерарне секције:

- формирање секције – избор чланова и руководства;
- усвајање Плана рада секције за текућу школску годину и договор о ритму и начину рада;
- стваралачко писање (проза, поезија, афоризми, стрип...);
- обрада ученичких радова, њихова анализа и верификација;
- анализа књижевних дела – приказ дела;
- говорне вежбе (желим да..., прочитао сам..., маштам о..., десило ми се... итд.);
- анализа најчешћих правописних грешака и како их избећи;
- усвајање знања: структура писаног задатка и како одговорити задатој теми;
- новинарски облици писаног изражавања: извештај, репортажа, есеј;
- увежбавање изражајног читања прозе и рецитоване поезије;
- рад на побољшању литерарног изражавања и језичке вештине писања;
- припрема ученика за такмичење љубавне поезије „Иван Пангарић“ у Сомбору;

- припрема и одабир сценарија за краткометражне филмове;
- уређивање паноа и зидних новина и припремање прилога за домски facebook профил;
- прављење књиге о активностима у Дому током школске године;
- организовање књижевних сусрета и литерарних вечери (читање ученичких радова, прикази књига, дружење с писцима);
- присуство књижевним промоцијама које се организују у граду;
- учешће и организација обележавања важних датума (Дан Дома, Светски дан детета, Светски дан шале, Светски дан писања писама, Дан породице и сл.);
- учешће и организација културно – забавних програма Дома;
- учешће на литерарним конкурсима такмичарског карактера;
- састављање и вођење конференси за свечане програме;
- учешће у припремању текстова за Домски часопис;
- учешће у раду Wikimedije Србије;
- припрема за учешће на Домијади;
- сарадња са осталим секцијама у Дому;
- анализа рада секције и предлог тема и активности за наредну школску годину.

3.3.2 План и програм рада библиотечке секције

Циљ библиотечке секције је афирмација књиге и приближавање извора знања и средстава учења ученицима.

Планиране активности библиотечке секције:

- формирање секције – избор чланова и руководства
- усвајање Плана рада секције за текућу школску годину и договор о ритму и начину рада;
- упознавање ученика са књижевним фондом библиотеке Дома, библиотечким пословањем, са мрежом библиотека у месту;
- инвентарисање и класификација књижевног фонда;
- акција на прикупљању књига и старање о постојећем књижевном фонду;
- развијање културног односа према књизи;
- развијање читалачких способности ученика и љубави према књизи;
- обучавање ученика за самостално проналажење и коришћење научних информација (електронске библиотеке и књижаре, електронско издаваштво);
- упознавање ученика са методама библиографског цитирања АПА стандарда;
- мотивисање ученика за перманентно коришћење књига;
- мотивисање ученика да књиге, које им нису потребне, поклоне библиотеци Дома;
- помоћ ученицима при избору литературе и усмеравање у складу с њиховим интересовањима и потребама;

- креативне радионице мултимедије;
- укључивање и обука заинтересованих ученика у програму за монтажу филма, технике-снимања и звучне ефекте (Fotoshop, Wondershare Filmora, Pinnacle Studio, Audacity);
- учешће у припремању текстова и објава за домски facebook профил везаних за обележавање важних датума, догађаја у Дому и сл.;
- учешће у техничкој припреми и дизајнирању Домског часописа;
- учешће у раду Wikimedije Србије и регистравање чланова (писање чланака, речника, убацивање фотографија, допуњавање референци, претраживање и селекција садржаја итд);
- учешће у обележавању Дана Дома – уређивање зидних новина;
- посета и организовање књижевних вечери, гостовања књижевника, тематских изложби везаних за јубилеје књижевника, културно – историјске догађаје, обележавање Дана Дома и др.;
- информисање ученика о културним догађајима у граду;
- анкета о библиотечким јединицама које треба набавити;
- сарадња са другим секцијама у Дому;
- анализа рада секције, договор и предлози за наредну школску годину.

3.3.3 План и програм рада еколошке секције

Еколошка секција има за **циљ** да код ученика развија љубав према природи, биљном и животињском свету, осећај одговорности и бриге за очување здраве и чисте животне средине. Рад секције се односи и на доградњу моралних принципа ученика у односу на природу и окружење, подизањем еколошке свести и практиковањем еколошки прихватљивог понашања кроз: решавање различитих еколошких проблема, израдом еколошких тема и презентација, учешћа на еко-конкурсима и организацијом практичног рада озелењавања дворишта, сађења биљака, формирања еколошких кутака, сакупљања пет амбалаже и др.

Током школске године рад еколошке секције биће усмерен на:

- Развијање свести код ученика о значају естетике, екологије и хигијене у свакодневном животу;
- Развијање одговорности за очување уметничког наслеђа, културне баштине, екологије и хигијене у животном амбијенту;
- Загађивање ваздуха, воде, земљишта, хране – како настаје и како се заштитити;
- Одржавање постојећих биљака, сакупљање и складиштење семења, луковица, прављење природног компоста;
- Додатно озелењавање и обнова садног материјала и богаћење цветног фонда;
- Обнова, одржавање и уређење домског летњиковца и мобилијара;
- Израда хербаријума и формирање изложбеног простора у еко кутку;
- Организовање изложбе фотографија природе нашег окружења;
- Израда паноа на тему екологије;

- Израда презентација поводом обележавања важних датума из еколошког календара;
- Учешће на различитим конкурсима еко карактера;
- Учешће у еко пројектима локалне заједнице;
- Учешће у акцији „Чеп за хендикеп“ и анимирање ученика на сакупљање пет амбалаже;
- Израда акционог плана и предлог мера и активности широј друштвеној заједници за очување животне средине;
- Израда костима за потребе драмске секције од рециклираног материјала;
- Израда декоративних украса од новог и рециклираног материјала за ученичке собе и домске просторије;
- Прављење кућица за птице, декоративних саксија, полица и сл.
- Прављење еколошких порука којима се подстиче иницијатива ученика да не уништавају зеленило и одржавају своју околину чистом и уредном;
- Припрема прилога еколошких тема за домски facebook профил;
- Припрема и приказивање представе са еколошком тематиком деци предшколског узраста у сарадњи са драмском секцијом Дома;
- Писање сценарија и снимање еко филма у сарадњи са библиотечком секцијом;
- Обележавање значајних еколошких датума из еколошког календара;
- Организовање еко трибина и предавања за ученике у сарадњи са локалном заједницом;
- Организација излета и шетњи кроз наш крај – анализа загађености животне средине;
- Прављење репортаже о тренутном стању животне средине нашег окружења и предлагање конкретних акција за решавање проблема загађености и нечистоће;
- Континуирани рад на очувању заставе Еко школе;
- Посета расадника, сајмова екологије, хортикултуре;
- Сарадња са осталим домовима, основним и средњим школама, локалном заједницом;
- Сарадња секције са другим секцијама у Дому.

Поред наведених активности усмерених на рад са ученицима, план рада еколошке секције биће усмерен на:

- развој и побољшање рада секције;
- набавку новог мобилијера, новог алата, баштенског намештаја и канти за селекцију отпада;
- бољу сарадњу са осталим домовима у Србији;
- бољу сарадњу са широм друштвеном заједницом кроз планирање и израду заједничког пројекта и акционог плана за очување животне средине.
- едукацију и стручно усавршавање координатора секције у области екологије и хортикултуре, што подразумева посету сајмова, стручних трибина и предавања.

Током школске 2020/2021.године, услед проглашења епидемије корона вируса, рад еколошке секције биће организован са малим бројем ученика у складу са добијеним препорукама Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС. Биће заступљен

рад на отвореном у мањој групи до 5 ученика уз поштовање свих прописаних мера заштите од вируса. Уколико дође до укидања мера везаних за спречавање и заштиту вируса короне, приступиће се реализацији оних садржаја који се могу остварити у реалном времену и са педагошким оправдањем.

3.3.4 План и програм рада драмско-рецитаторске секције

Драмска секција у Дому окупља креативне и талентоване ученике и ствара услове за квалитетно провођење слободног времена. Развија способност ученика да се кроз уметност и драмски израз ослободе од стреса и науче правилном деловању у свакодневним ситуацијама, укључујући и специфичне вештине, као што је умеће комуницирања и способност решавања конфликта.

Пролазећи кроз програм драмских радионица, чланови секције се оспособљавају за обављање сценских задатака (рецитовање, вођење програма, глума). Код ученика се буди интерес за лепим говором, сценским покретом, развија се машта, креативност и оригиналност, развијају се личне склоности за књижевност и књижевно стваралаштво, интерес за литерарно и говорно презентовање књижевне уметности, као и љубав према књизи.

Циљ драмске секције је да развија љубав према драмском изразу, позоришту и осталим облицима уметничког стваралаштва, као и да афирмише талентоване ученике кроз: подстицање креативности, оригиналности и слободе у изражавању; развој комуникационих способности и културе изражавања; развој осећаја за склад и лепоту; упознавање са културом рада драмског стваралаштва; развој способности за концентрацију и јавне наступе; превазилажење треме; развој моћи опажања, размишљања и импровизованог изражавања, како би се поспешило емоционално сазревање (емотивни и сазнајни развој) и развиле критичке способности, самоконтроле и досетљивости ученика.

У оквиру драмске секције планирају се следеће активности:

- Формирање секције: усвајање плана рада, избор чланова и руководства;
- Откривање интересовања ученика за одређене садржаје;
- Упознавање са сценском уметношћу и драмским стваралаштвом, избор текстова за драматизацију;
- Говорне вежбе: правилна артикулација гласова, дикција (интонација, темпо, пауза);
- Преслушавање снимака: познати рецитију;
- Избор текстова и вежбе изражајног читања и казивања;
- Припрема текстова за сценско извођење у сарадњи са литерарном секцијом;
- Гледање ТВ драме и слушање радиодраме;
- Гледање снимака позоришних представа афирмисаних глумаца;
- Увежбавање одабраних драмских садржаја;
- Вежбавање складног извођења покрета, геста, мимике, глуме и понашања на сцени;
- Радионице: „Препознај и испољи емоције“, „Имитација осећања“, „Форум театар“, „Игра пантомиме“;

- Упознавање са битним одликама сценографије и костимографије (припрема сцене, набавка и израда костима, сценска шминка, суфлирање, избор расвете и звука);
- Посете позоришта „Бора Станковић“ у Врању;
- Учешће у обележавању важних датума и припрема представа и рецитала за: *Дан Дома, Светски дан детета, Светски дан шале, Дан породице, Дан жена, Дан заљубљених* и сл. – према избору ученика;
- Учешће на Општинском такмичењу рецитатора и такмичењима сличног карактера;
- Учешће на Домијади и манифестацијама сличног карактера;
- Сарадња са стручним лицима Позоришта;
- Организовање посете глумаца и песника у сарадњи са литерарном секцијом;
- Сарадња са локалном средином и приказивање представа драмске секције;
- Сарадња са осталим домовима и позоришним групама из других градова;
- Сарадња са осталим секцијама у Дому;
- Евалуација рада секције: анализа постигнутих резултата, нови предлози и идеје за наредни период;
- Награђивање чланова секције.

Поред наведених активности усмерених на рад са ученицима, план рада драмско-рецитаторске секције биће усмерен на развој и побољшање рада секције; набавку нових костима и реквизита; бољу сарадњу са осталим домовима у Србији, позориштима; као и на едукацију и стручно усавршавање координатора секције у области филма и сценско-уметничког стваралаштва. Поред овога, шири план секције обухвата посете и учешћа на признатим фестивалима филма и позоришта, који се организују у земљи и иностранству.

Током школске 2020/2021. године, услед проглашења епидемије корона вируса, рад драмске секције је готово немогућ због безбедносно, хигијенско здравствених услова, који захтевају дистанцу, ношење маске, те читав низ мера у циљу спречавања заражавања вирусом корона. Не постоји ни мотивациони моменат у раду и ангажовању ученика, због немогућности презентовања својих постигнућа. Неке од планираних активности секције биће организоване са малим бројем ученика у складу са добијеним препорукама Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС. Биће заступљен индивидуални рад и рад у пару или мањој групи до 5 ученика уз поштовање свих прописаних мера заштите од вируса. Уколико дође до укидања мера везаних за спречавање и заштиту вируса короне, приступиће се реализацији оних садржаја који се могу остварити у реалном времену и са педагошким оправдањем.

3.3.5 План и програм рада секције за модерни плес

Циљеви и задаци:

Поступно и систематско упознавање чланова са плесом и плесном уметношћу (облици и начин плесног изражавања); организовано гледање и анализа познатих плесних наступа разних врста плеса; обogaћивање знања из области плесне уметности; развијање смисла за ритам, покрет и плес; осмишљавање и израда костима; развијање креативности и стваралаштва.

- Аудиција за нове чланове и избор ученика заинтересованих за секцију модерног плеса;
- Конституисање секције;
- Усвајање плана рада секције;
- Упознавање са појмом и суштином плеса;
- Шта је модерни плес- распрострањеност?
- Класичне игре (балет, валцер, танго);
- Савремени плесови уопште;
- Фитнес вежбе уз модерно плесање;
- Караоке парти и игранке у циљу увежбавања.
- Савремени плесови (хип-хоп,брејк денс, реп);
- Увежбавање корака и игре;
- Припрема кореографије за Домијаду;
- Наступи у дому и на Домијади.
- Наступи са плесном кореографијом пред домском и школском публиком;
- Плесна игранка поводом завршетка школске године.

3.3.6 План и програм рада секције за стони тенис

У раду ове секције укључиће се ученици који имају склоности и интересовања да се баве овим спортом.

Циљ ове секције је правилан физички раст и развој ученика уз припрему најбољих за такмичења када се буду створили услови за безбедну организацију масовних сусрета.У току године радиће се појединачно са малим бројем заинтересованих ученика уз поштовање мера заштите, а када се буду створили услови и донете друге мере, одржаваће се више индивидуалних такмичења мањих турнира у сарадњи са другим домовима на региону.Такође ће бити организована такмичења на регионалном и евентуално републичком нивоу у оквиру спортског дела Домијаде.

3.3.7 План и програм рада стрељачке секције

У рад ове секције укључиће се ученици који имају склоности и интересовања да се баве овим спортом. Гађање ће се обављати искључиво ваздушном пушком у професионалној стрељани уз максималне мере безбедности и учешће стручног лица из области стрељаштва.

У току године радиће се појединачно са малим бројем заинтересованих ученика уз поштовање мера заштите, а када се буду створили услови и донете друге мере, одржаваће се више индивидуалних такмичења мањих турнира у сарадњи са другим домовима на региону. Такође ће бити организована такмичења на регионалном и евентуално републичком нивоу у оквиру спортског дела Домијаде.

3.3.8 План и прогам рада музичке секције

У раду ове секције у наредном периоду биће укључени ученици који имају склоности ка певању или свирању на неком музичком инструменту и желе да негују пре свега изворну музику али наравно и другу врсту музике.

Уколико безбедносни услови буду дозвољавали, биће организовано групно учешће више ученика у хорском певању, етно-групи, поп-групи и сл. До тада ће се у оквиру секције реализовати искључиво кроз:

-развијање музичких склоности (соло певање, свирање).

3.3.9 План и програм рада фолклорне секције

Фолклорна секција је важан елемент у креирању слободног времена ученика.

Циљ: систематско развијање интересовања и способности ученика за очување фолклорне баштине наших народа. Континуираним радом ученици ће имати могућности да се упознају са различитим облицима фолклорних нумера и техникама игре.

Задаци:

- увежбавање фолклорних нумера које се могу изводити бесконтактно,,
- развијање моторичких способности.

3.3.10 План и програм рада секције за макетарство

Циљ секције је подстицај ученика да на креативан начин проучавају и учествују у конструкцијама разних грађевина из прошлости и грађевина из свог ближег или даљег окружења. Радом у овој секцији ученици развијају осећај за планирање, прецизност, спретност и граде личне естетске вредности.

Задаци:

- проучавање,
- планирање,
- израда нацрта и
- реализација макета.

Програм рада секције:

- Конституисање секције;
- Анализа радова из претходних година и разматрање могућности за рад на новим макетама;
- Опредељивање за рад на макети и избор тема;
- Прикупљање фотографија грађевина као основа за рад на макети;
- Избор материјала за рад и разрада плана макета;
- Израда основних нацрта и утврђивање пропорција;
- Израда нацрта носиоца конструкција и почетак рада на конструкцији;
- Везивање конструкције за подлогу и њено учвршћивање;
- Израда елемената који повезују конструкцију и завршне делове;
- Повезивање делова основне конструкције и завршних радова;
- Финална обрада основних делова;
- Рад на фасади и детаљима и њихово повезивање са основама;
- Одређивање распореда елемената око макете и прибављање материјала за реализацију;
- Анализа пропорција макете пре приступања финалној изради;
- Рад на детаљима макете и њихов усклађивање са целином;
- Патинирање појединих делова макете и фарбање;
- Израда околине макете и завршни рад на макети;
- Припреме за Домијаду и планирање поставке;
- Анализа учешћа на Домијади;
- Репарирање и поправка постојећих макета;
- Анализа досадашњег рада секције;
- Планирање и разговор о раду секције у наредном периоду;
- Преуређивање поставке макете.

3.3.11 План и програм рада кошаркашке секције

Циљ и задаци:

Развијање кошаркашко моторичких способности ученика (снага, брзина, издржљивост, равнотежа, гипкост и прецизност); развијање когнитивних способности ученика (фактор перцептивног резоновања, фактор симболичног резоновања и фактор едукације); развијање конативних функција (орјентација на постигнуће, такмичарска анксиозност, ставови према спорту, тренингу и такмичењу, интегративне функције, рационална независност и доминација); развијање социолошких карактеристика; развијање кошаркашких вештина ученика, тј. технике кошарке (техника напада и техника одбране); развијање тактичких замисли у кошарци код ученика (индивидуална, групна и колективна тактика како у нападу, тако и у одбрани); учествовање на такмичењима у граду, Дому и на домијадама.

- конституисање секције, избор руководства и усвајање програма рада секције;
- обезбедити термине за тренинге и одговарајуће реквизите;
- израда мезоциклуса секције (месечног плана);
- селекција ученика за кошаркашку секцију;
- упознавање ученика са дневним планом рада и организацијом појединачног тренинга;
- рад на побољшању техничко-тактичких способности ученика;
- организација појединачних такмичења ученика (шутирање тројки и слободних бацања);
- обезбедити симболичне награде;
- анализа успеха рада кошаркашке секције за прво полугодиште;
- састанак са руководством кошаркашке секције ради унапређења рада;
- наставак рада на побољшању техничко-тактичких способности ученика;
- организација појединачних такмичења ученика (игра 1 на 1);
- организација групних такмичења ученика (игра 3 на 3);
- припрема за Регионалну домијаду;
- учешће на домијади,
- организовање турнира у баскету (3 на 3)
- сумирање резултата за целу школску годину (појединачни пласман, пласман по групама, пласман са одржаног турнира у баскету и пласман са домијаде);
- израда извештаја кошаркашке секције за школску годину.

3.3.12 План и програм рада секије за мали фудбал

Циљ и задаци:

Развијање психофизичких потенцијала ученика; хуманизација и социјализација личности; развијање осећаја за простор и комбинаторику; поштовање правила и фер плеја у игри; поштовање личности судије; учешће на такмичењима у Дому и Домијади.

- Отворени упис заинтересованих ученика током школске године;
- Конституисање секције;
- Договор о раду секције;
- Рекреативна игра;
- Припрема и учешће на Домијади;
- Учешће на пригодним манифестацијама;
- Приказ резултата реализованих садржаја;
- Лекарски прегледи.

3.3.13 План и програм рада одбојкашке секције

Циљ и задаци:

Развијање психофизичких способности ученика (окретност, брзина, спретност, еластичност, експлозивност); поштовање правила игре, саиграча, противника, судија; усавршавање основних елемената одбојке, технике и тактике; развијање самоконтроле, истрајности, упорности, борбености; социјализација ученика; учествовање на такмичењима у граду, Дому и Домијади.

- конституисање секције, избор руководства и усвајање плана и програма рада;
- обезбеђивање потребних реквизита, опреме за секцију и термина у сали;
- формирање група;
- испитивање способности ученика,
- увежбавање основних елемената игре;
- основним став и кретање у основном ставу;
- одбијање лопте прстима;
- одбијање лопте подлактицама;
- сервис;
- увежбавање елемената игре;
- блокирање;
- смечирање;
- додавање за смеч;
- игра;
- увежбавање технике игре;
- додавање, смеч, блок, пријем, дизање;
- игра екипе у одбрани;
- покривање блока;
- покривање смеча.
- анализа рада секције у првом полугодишту;
- формирање такмичарских екипа;
- почетак припрема за Регионалну и Републичку Домијаду;
- поступци играча при прелазу екипе из одбране у напад и обратно;
- игра са једним техничарем.
- наставак уигравања екипа (мушке и женске) за Домијаду;
- учешће на Домијади.

- организација турнира у одбојци са екипама средњих школа из града;
- сумирање резултата за целу школску годину.

3.3.14 План и програм рада секције за ручни рад

Секција за ручни рад бави се :

- Везом;
- Плетење;
- Израдом чипке;
- Израдом накита;
- Израдом традиционалног етно накита;
- Израдом сувенира.

Задаци секције:

- Развијање и неговање љубави према ручним радовима;
- Помоћ талентованим ученицима да активније развијају и негују ручни рад;
- Подстрек чланова секције да чувају од заборава израду традиционалног накита.

3.3.15 План и програм рада шах секције

Циљ и задаци:

Развијање мисаоне активности код ученика; упознавање ученика са различитим шемама (варијантама) у отварању; анализирање појединих партија и изналажење различитих решења (смисао за комбинаторику); развијање такмичарског духа и другарске сарадње; учествовање на такмичењима у Дому и на домијади.

- Отворени упис заинтересованих ученика током школске године;
- Конституисање секције;
- Договор о раду у току школске године;
- Остварити сарадњу са шах клубовима у граду;
- Учешће на турнирима у организацији Шах клубова у граду;
- Рекреативно играње шаха;
- Припрема за домијаду;
- Избор такмичара за наступ;
- Приказ остварених пласмана на крају школске године.

3.4 УЧЕНИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Ученичке организације у дому, Заједница ученика-Домска заједница и Домски парламент, имају за циљ да ученици на демократски начин остварују своја права и обавезе у складу са Кућним редом Дома.

Сваки ученик у овим организацијама у правом смислу речи налази се у субјекатској позицији да о свим питањима која се тичу организације рада и живота у дому може јавно да износи лични став, мишљење и предлаже конструктивна решења. Изношењем својих ставова и мишљења, он се учи толерантној комуникацији и унапређује културу говора.

3.4.1 План и програм рада домске заједнице

Домску заједницу чине сви ученици, станари Дома и у том смислу она има врло важну улогу, пре свега, у социјализацији. Заједницом руководи председништво (председник, његов заменик и записничар) које бирају сами ученици. На састанцима се разговара о свим важним питањима везаним за стандард ученика, побољшање услова за учење, слободним активностима и друго.

Циљ је активно укључивање што већег броја ученика у друштвене активности у Дому, развијање осећаја за заједништво и личну и колективну одговорност за заједничке проблеме, развијање креативности и оспособљавање за укључивање у живот.

3.4.2 План и програм рада домског парламента

Домски парламент је представничко тело које расправља о свим питањима везаним за живот у Дому. Домски парламент чини 20 изабраних ученика – станара Дома које у изборном поступку бирају сви станари Дома. Изборни поступак се спроводи почетком школске године а мандат члановима траје 1 годину, осим за ученике који заврше школовање или за оне који из било којих разлога више не живе у Дому. Свака васпитна група има онолико кандидата колико је њених чланова изабрано за Парламент. Кроз функционисање Парламента ученици се упознају са грађанским правима и дужностима и начинима остваривања тих права. Подстиче се самопоуздање и ученичка иницијатива као и учешће што већег броја субјеката у креирању животне и радне средине кроз развијање свести о личној и колективној одговорности.

Учешћем у раду Домског парламента млади се подстичу да буду самосвесни грађани који одговорно учествују у демократским процесима. Да усвоје основне моралне, филозофске и политичке појмове као што су слобода, једнакост, индивидуално право, одговорност, правичност, толеранција. Да млади уоче сложене односе између индивидуалног и заједничког интереса као и о потреби сарадње и начинима испољавања сопствених интереса. Усвајања важних животних вештина као што су способност критичког мишљења и аутономног расуђивања. Развијање осећања личне и друштвене одговорности као и подстицање иницијативе и критичности.

Пословником о раду Домског парламента уређује се начин рада и одлучивање.

Програм рада Домског парламента

- Парламент анализира и даје предлоге за побољшање услова живота и рада у Дому (исхрана, хигијена, слободне активности, васпитно-дисциплинске мере, културно – забавни живот);
- Иницира хуманитарне акције у Дому;
- Успоставља сарадњу са другим Парламентима (домови, школе);
- Успоставља сарадњу са организацијама које се баве проблематиком младих.

3.5 РАДИОНИЦЕ

У Дому се сваке школске године формирају: психолошка, комуникативна едукативна радионица.

Психолошка радионица има за циљ развијање свести о личном идентитету и континуитету – препознатљивост или анонимност, спољашња одредљивост. Лична идентификација као конкретна особа од стране других. Мој идентитет није „ко сам ја“ него то да сам неко.

Комуникативна радионица усмерена је на развој комуникативних вештина. Циљ и задатак ове радионице је мењање улога и активно слушање других лица као предуслов за успешну комуникацију, навикавање на слушање туђих идеја и ставова без уплитања личних асоцијација и аргумената, а потом на јасан и културан начин износити личне идеје и аргументе.

Едукативна радионица усмерена је на стицање одређених знања, умења и навика. Њена функција је да разрешава одређене карактеристичне индивидуалне и групне појаве.

Циљ и задатак је да чланови групе стекну одређене појмове и знања о насталим индивидуалним или групним појавама. Настала појава разложи се на компоненте, сагледа се шта је узрокује или условљава, предлажу се могућа решења и спроводе се конкретне акције које воде жељеном циљу.

3.6 ИНТЕРЕСНЕ ГРУПЕ

Досадашња пракса у нашем Дому показала је да су поједини ученици више заинтересовани за неке предмете, у зависности од генерације, и такође за додатни и допунски рад.

Мање групе за додатни рад обично чине ученици завршних разреда. Они желе да стичу већи квантум знања (припрема за наставак школовања), да развијају своје креативне снаге, да проширују професионална знања, и тиме стварају простор за размак личног стваралаштва. Задатак васпитача је да ове ученике упути на принципе, литературу како би решили поменуте захтеве. На основу понуђених адекватних принципа у решавању проблема, ученици развијају свој духовни потенцијал. У интересним групама ученици се припремају и за учешће на такмичењима.

Групе за допунски рад, формирају се према посебним интересовањима ученика за поједине наставне области у којима видно заостају и показују слабији успех. У раду са овом групама васпитач ученицима даје конкретне задатке и упутства како ће да их реши, прати процес решавања задатка и пружа помоћ када је она неопходна. Овај рад помаже ученицима да брже напредују у оним областима где заостају и стварају своје могуће максимуме. У раду са овим групама лакше се остварује двосмерна комуникација која је са педагошког аспекта веома значајна.

3.7 САРАДЊА СА ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ

У циљу задовољавања бројних интересовања ученика у слободном времену и повезивања Дома са друштвеном средином организује се сарадња са:

- Министарство образовања, науке и технолошког развоја, одсек за инвестиције, ученички и студентски стандард и јавне набавке јер је најзначајнији је ресурс јер финансијски обезбеђује Дом, усмерава осавремењивање процеса васпитног рада, усваја нове стандарде, омогућава стручно усавршавање васпитног кадра.
- Основне и средње школе у Врању,
- Предшколске установе у Врању,
- Локална управа - Пчињски округ и Град Врање – дају подршку Дому у његовој васпитно–образовној функцији, кроз манифестације на локалном нивоу укључују ученике у сарадњу. Дом са своје стране обезбеђује смештај ученика Пчињског округа, ставља на коришћење, кад је неопходно Домски капацитет за потребе града (уступа конференцијску салу за разне семинаре, предавања и друго).

- Туристички савез Врања – сходно закону о ученичком и студентском стандарду а у сагласности са Министарством просвете науке уступа на коришћење капацитет Дома у време распуста (смештај спортских такмичара, разних удружења и туристичких група). На тај начин афирмише се и садржај рада и услуга Дома,
- Друштвене и привредне организације (Центар за социјални рад, Дом културе, Омладински савез, Позориште „Бора Станковић“, Дом Војске, КУД "Младост", Библиотека „Бора Станковић“, Врање, Радио и ТВ станице.
- Дом здравља и Завод за јавно здравље воде заједничку бригу о превенцији и здрављу станара Дома,
- Домови ученика – размена искустава, дружење, сарадња на стручном усавршавању, организација Регионалне Домијаде и др,
- Спортске организације и клубови ангажују се у помоћи припремања ученика за домијаду,
- Спортски центар – Дом користи капацитете Спортског центра и њихову стручну помоћ приликом организовања спортских такмичења са средњим школама у граду и Домовима у Региону. Посебно нам је неопходна њихова сарадња када је Дом домаћин Регионалне или Републичке Домијаде.
- Спољни стручни сарадници – као мостови сарадње Дома и друштвеног окружења.

Промоција Дома у друштвеној средини једна је од циљева предвиђених Развојним планом и реализује се кроз активности које су њиме предвиђене.

4. СОЦИЈАЛНО ЗАШТИТНА ФУНКЦИЈА

Образовно-васпитни систем је, по обухвату популације, један од највећих система у Републици Србији. У установама овог система (дечији вртићи, школе и домови ученика) налазе се готово сва деца, за коју треба, као основно, осигурати безбедне и оптималне услове за несметан боравак и рад, као и заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања. Сви облици насиља, злостављања, злоупотреба и занемаривања деце, којима се угрожава или нарушава физички, психички и морални интегритет личности детета, представљају повреду једног од основних права детета наведених у Конвенцији Уједињених нација о правима детета, а то је право на живот, опстанак и развој.

Главни задатак Дома је да у раду са младима ствара климу коју карактерише ведрина, опуштеност, спокојство и пријатност. За сваког ученика и породицу из које долази значајно је да осети друштвену бригу и елементарну заштиту.

Социјално-заштитну функцију Дома реализују два тима који се конституишу на почетку школске године то су:

- Тим за подршку ученицима из осетљивих друштвених група и

- Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања,

4.1 Тим за подршку ученицима из осетљивих друштвених група

Циљ Тима за пружање подршке ученицима из друштвено-осетљивих група је да допринесе изради мера за делотворну подршку ученицима из ове групе, промена свести и уважавање и њихова интеграција у образовни систем.

Свесни смо да је ученицима потребна подршка не само у учењу већ и у прилагођавању школском животу посебно након преласка из основне у средњу школу и њихово интегрисање у Дому.

Тим за пружање подршке подстиче лични, професионални и социјални развој ученика.

Први корак је евидентирање ученика из друштвено-осетљивих група:

- Материјално угрожене породице (решење Центра за социјални рад да су примаоци социјалне помоћи – оверена фотокопија);
- Ученици без родитељског старања (потврда да су на евиденцији Центра за социјални рад или умрлица преминулих родитеља);
- Из једнородитељских породица (извод из матичне књиге умрлих за преминулог родитеља или увид из матичне књиге рођених ученика);
- Ученици ромске националности (потврда из канцеларије за ромске мањине);
- Лица чији су родитељи нестали или киднаповани на територији Косова и Метохије и Република бивше СФРЈ;
- Избеглице или расељена лица (избеглички картони);
- Повратници по споразуму о реадмисији и депортовани ученици;
- Близанци – чији је брат/сестра остварила право на смештај;
- Ученици који се школују за образовни профил за дефицитарна занимања.

Континуирани циљ Тима у Дому је функционисање система пружања подршке ученицима:

- Ове ученике обавештава Тим о врстама подршке о учењу које пружа Дом;
- У пружању подршке ученицима остварује се комуникација са породицом;
- Тим сарађује са релевантним институцијама у пружању подршке ученицима;
- Понуда ваннаставних активности у Дому је у функцији задовољавања различитих потреба и интересовања ученика, а у складу са ресурсима Дома;
- У Дому се организују програми (активности) за развијање социјалних вештина (конструктивно решавање проблема ненасилна комуникације);
- Промовишу се заштита човекове околине и одрживи развој;
- Промовишу се здрави стилови живота.

Тим стално подстиче позитивну атмосферу и климу подршке и уважавања, доприноси да се сви, а посебно ученици из осетљивих друштвених група осећају прихваћено.

Додатна подршка ученицима могла би да се огледа у њиховом укључивању у планирање сопственог напретка у школском успеху.

Васпитачи редовно саопштавају своја очекивања ученицима и родитељима у односу на школске обавезе и садржаје, а у договору са ученицима и у складу са њиховим

могућностима. Тиме ученици преузимају већу одговорност за сопствено учење и напредовање.

4.2 Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања

У складу са међународним документом – Конвенција о правима детета и документима које је усвојила Влада Републике Србије (Национални план акције за децу и Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања), Министарство просвете Републике Србије је донело Посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама, којим је прецизирана улога свих који су укључени у живот и рад Дома. На основу овог Протокола, Дом је формирао Тим за заштиту ученика од насиља, који је израдио Програм заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања, као саставни део Годишњег програма рада Дома.

Појам и врсте насиља

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства ученика. Форме у којима се јавља насиље су следеће:

Физичко насиље се односи на понашање које доводи до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета/ученика. Примери физичког насиља су: ударање, шутирање, гурање, шамарање, чупање, дављење, бацање, гађање, напад оружјем, тровање, паљење, посипање врућом водом, ускраћивање хране, сна и сл.

Емоционално/психолошко насиље односи се на оно понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства ученика. Односи се и на ситуације у којима се пропушта обезбеђивање прикладне и подржавајуће средине за здрав емоционални и социјални развој у складу са потенцијалима ученика. Емоционално насиље и злостављање обухвата поступке којима се врши омаловажавање, етикетирање, игнорисање, вређање, уцењивање, називање погрдним именима, оговарање, подсмевање, исмејавање, неприхватање, изнуђивање, манипулисање, претња, застрашивање, ограничавање кретања ученика, као и други облици непријатељског понашања.

Искључивање из групе и дискриминација представљају социјално насиље. Односи се на следеће облике понашања: одвајање ученика од других на основу различитости, довођење у позицију неравноправности и неједнакости, изолацију, недружење, игнорисање и неприхватање по било ком основу.

Сексуално насиље и злоупотреба ученика/ца подразумева њихово укључивање у сексуалну активност коју она не схватају у потпуности, за коју нису развојно дорасла (не прихватају је, нису у стању да се са њом сагласе) и која има за циљ да задовољи потребе друге особе. Сексуалним насиљем сматра се: сексуално узнемиравање - ласцивно

коментарисање, етикетирање, ширење прича; додиривање, упући-вање порука, фотографисање, телефонски позиви и сл.; навођење или приморивање ученика/ца на учешће у сексуалним активностима, било да се ради о контактним (сексуални однос, сексуално додиривање и сл.) или неконтактним активностима (излагање погледу, егзибиционизам и сл.); коришћење ученика/ца за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Развој савремених комуникационих технологија доводи до појаве насиља коришћењем информационих технологија (електронско насиље): поруке послате електронском поштом, СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта, четовањем, укључи-вањем у форуме и сл.

Злоупотреба ученика/ца представља све што појединци и институције чине или не чине, а што директно утиче или индиректно шкоди ученицима/ученицама или им смањује могућност за безбедан и здрав развој и доводи их у немоћан, неравноправан и зависан положај у односу на појединце и установу.

Занемаривање и немарно поступање представљају случајеве пропуштања установе или појединца да обезбеде услове за правилан развој ученика/ца у свим областима, што, у противном, може нарушити његово здравље, физички, ментални, духовни, морални и друштвени развој. Занемаривање представља и пропуст родитеља, усвојиоца или стараоца, да обезбеди услове за развој по питању: здравља, образовања, емоционалног развоја, исхране, смештаја и безбедних животних услова у оквиру разумно расположивих средстава породице или пружаоца неге, што изазива, или може, са великом вероватноћом, нарушити здравље ученика или физички, ментални, духовни, морални и његов социјални развој. Ово обухвата и пропусти у обављању правилног надзора и заштите ученика/ца од повређивања у оноликој мери у којој је то изводљиво.

Експлоатација ученика/ца односи се на њихов рад у корист других особа и/или установе. Она обухвата и киднаповање и продају ученика/ца у сврху радне или сексуалне експлоатације. Ове активности имају за последицу нарушавање физичког или менталног здравља, образовања, као и моралног, социјалног и емоционалног развоја ученика/ца.

Задаци Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања у Дому ученика средњих школа Врање

- Сензитивизација колектива Дома и ученика за проблеме насиља, злостављања и занемаривања деце/ученика;
- Едукација о узроцима и последицама насиља;
- Уочавање и међусобно информисање о случајевима насиља у Дому;
- Упознавање колектива Дома са процедуром интервенције у случајевима насиља;
- Тимски рад на смањењу количине насиља у Дому;
- Комуникација са другим институцијама и надлежним службама (Школа, Центар за социјални рад, МУП, Дом здравља, Саветовалишта...).

Принципи, циљеви и задаци Програма

Основни принципи и задаци Програма су:

- Развијање и неговање богатства различитости и културе понашања у оквиру васпитно-образовних активности;
- Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља;
- Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака;
- Умрежавање свих кључних носилаца превенције насиља (Педагошко веће, домски парламент, васпитне групе...)
- Подстицање и неговање здравих стилова живота у циљу спречавања насиља.
- Стварање услова који ученицима/ученицама обезбеђују оптимални развој;
- Обезбеђење поверљивости података и заштита права на приватност ученика/ца;
- Учешће ученика/ца у свим фазама процеса заштите, кроз благовремена и континуирана обавештења, на начин који одговара њиховом узрасту и разумевању ситуације и кроз могућност да изразе своје мишљење.

Специфични циљеви у превенцији:

- Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања;
- Укључивање свих заинтересованих страна (ученици, васпитачи, стручни сарадници, административно и помоћно особље, родитељи, старатељи, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције;
- Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад Дома, за препознавање насиља, злостављања и занемаривања;
- Дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља;
- Информисање свих укључених у живот и рад Дома о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља;
- Унапређивање компетенција запослених, ученика, родитеља, старатеља и локалне заједнице за уочавање и решавање проблема насиља, злостављања и занемаривања.

Специфични циљеви у интервенцији

- Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља;
- Успостављање система ефикасне заштите ученика/ца у случајевима насиља;
- Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите;
- Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција ученика/ца у заједницу вршњака и живот установе;
- Саветодавни рад са ученицима/ученицама који трпе насиље, који врше насиље и који су посматрачи насиља.

Процедура у интервенцији

Процедуре у интервенцији су различите с обзиром на три ситуације – да ли се насиље јавља међу ученицима, од стране одраслог у Дому или од стране одраслог ван Дома. Кораци у интервенцији су обавезујући.

1. Сазнање;

Сазнање о насиљу или откривање насиља; одвија се непосредним увидом да је насиље у току или посредно, препознавањем спољашњих знакова или поверавањем самог ученика/це или треће особе (вршњак, родитељ, старатељ, васпитач, професор...). Прикупљање информација значи разговор са актерима и другим учесницима у догађају, уз вођење записника. Разговор треба да води неко од чланова тима, педагог или психолог, васпитач. Информације о насиљу и чињенице о вршењу насиља прослеђују се (неком од чланова Тима, педагогу, васпитачу групе), који је дужан да забележи све релевантне податке:

- име и презиме особе која је дала информације о насиљу или сумњи да постоји насиље;
- имена особа који су актери насиља или потенцијалног насиља;
- опис ситуације која се може назвати насиљем, детаљно, објективно, без процена и тумачења;
- белешке разговора са непосредним актерима насиља и учесницима догађаја у вези са догађајем;
- опис ситуације у писаној форми од стране непосредних учесника догађаја.

2. Прекидање;

Прекидање, заустављање насиља и/или обавештавање одговорне особе и смиривање ситуације; Свака одрасла особа која има сазнање о насиљу (дежурни васпитач, сваки запослени у установи) у обавези је да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати помоћ (уколико процени да самостално не може да прекине насиље); Свака особа може предузети хитну акцију - позивање МУП-а, здравствених служби; (уколико су сукоби и насиље таквих размера да имају веће последице по учеснике насиља). Смиривање ситуације подразумева удаљавање ученика из ситуације и смањење напетости кроз разговор са актерима. Тај разговор треба да буде умирујући, без спомињања могућих последица и застрашивања.

3. Обавештавање;

Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција по потреби; обавља се одмах након заустављања насиља и злостављања. Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу детета и ученика, установа одмах обавештава Центар за социјални рад.

4. Консултације;

Тим на основу података процењује ниво ризика и сачињава (уколико процени да је потребно) план заштите и даље кораке поступања (реаговања) и праћења ситуације и последица ситуације и план реинтеграције учесника насиља. Тим одређује задатке, одговорности и улоге чланова тима и других запослених у Дому. Разговори, белешке и описане ситуације у писаној форми, поверљивог су карактера, ради заштите најбољег интереса ученика. Тим се може, у зависности од сложености ситуације, консултовати са службама изван установе:

- Полицијска управа;
- Министарство просвете – школска управа;
- Центром за социјални рад;
- Специјализованим здравственим службама.

5. Мере и активности;

Предузимају се за све нивое насиља и злостављања. Оперативни план заштите сачињава се за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за све ученике – учеснике насиља и злостављања (они који трпе, који чине и који су сведоци насиља и злостављања).

План заштите садржи: активности усмерене на промену понашања - појачан васпитни рад, рад са родитељем и укључивање ученичког парламента; носиоце тих активности временску динамику; начине којима ће се обезбедити поновно укључивање свих учесника насиља, злостављања и занемаривања у заједницу. Мере и активности треба да буду предузете уз учешће ученика и да буду у складу са његовим развојним могућностима.

План заштите сачињава тим за заштиту заједно са васпитачем, педагогом, директором и родитељем, а по потреби и са другим надлежним организацијама и службама.

План заштите укључује и информације о мерама и активностима које установа предузима самостално, у сарадњи са другим надлежним организацијама и службама и када друге надлежне организације и службе спроводе активности самостално. Када су у мере и активности укључене друге организације и службе, одређују се задаци, одговорна лица, динамика и начини међусобног извештавања.

За трећи ниво насиља и злостављања директор установе подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава Министарство просвете, односно надлежну школску управу, у року од 24 сата. Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, осим ако тим за заштиту, полиција или центар за социјални рад процене да тиме може да буде угрожен најбољи интерес детета и ученика.

6. Ефекти;

Ефекте предузетих мера и активности прати установа; (васпитач, тим за заштиту и педагог) ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе. Установа прати понашање ученика које је трпело и које је извршило насиље и злостављање, али и ученика који су индиректно били укључени (сведоци).

Прати се и укљученост родитеља и других надлежних органа, организација и служби. Ефекте предузетих мера прате и надлежне службе Министарства просвете.

5. ЗДРАВСТВЕНО-ХИГИЈЕНСКА ДЕЛАТНОСТ

Адолесцентно доба је доба кризе. Кризе које се јављају у овом периоду су његов саставни део. Суштина је у томе да их треба благовремено препознати и помоћи адолесценту да их на адекватан социјално прихватљив начин превазиђе. Разумевање је једна од основних категорија које адолесцент очекује од васпитног особља.

Основни захтев менталне хигијене је да васпитно образовни поступак прати и да се уклапа у процесе диференцирања структура и функција личности. Она чини синтезу психолошких, педагошких и медицинских елемената за очување и унапређивање душевног здравља адолесцента како би постао здрава и зрела личност.

У реализацији превентивних активности осим васпитног особља, учествоваће и здравствени радници разних специјалности. У том циљу треба унапредити сарадњу са Здравствени центром и Заводом за јавно здравље, као и са удружењима грађана чији је циљ промоција здравих стилова живота. Користиће се разни облици рада: предавања, трибине, саветодавни разговори (индивидуални и групни) и едукативне радионице. Промоција здравих стилова живота донекле иде упоредо са програмом заштите ученика од насиља, чији су елементи дати у Развојном плану. Један од задатака нашег Дома је стварање сигурне околине за све наше ученике, како у здравственом тако и у безбедносном смислу.

У свим облицима пружања помоћи адолесцентима нагласак увек треба ставити на превентивни рад. Веома често се дешава да млади износе своја мишљења која не само да се разликују од мишљења својих васпитача, него су супротна. Мишљења младих треба саслушати. Саслушати – не значи у потпуности прихватити, нити у потпуности одбацити. Саслушати – значи разумети која је имплицитна порука коју адолесцент шаље васпитачу и у складу са њом, заједнички пронаћи оптимално решење. Оптимално решење не мора и веома често и није истоветно са мишљењем само једне стране, већ представља приступ иза кога стоји рационално дато објашњење. Сваки облик помоћи мора се прилагодити конкретним условима и потребама младог човека, како би се код њега формирао став о здравом начину живота.

У здравствено – хигијенском погледу домови ученика треба да представљају узорну средину. У домовима се на организован и систематичан начин брине о хигијени становања, радних и других просторија, о здравој исхрани, хигијени и култури одевања, као и о личној хигијени.

У домовима ученици имају прилике да многе навике стекну угледајући се на своје другове, али и на васпитаче. Заједнички је живот је тај који подстиче и захтева поштовање заједничких норми.

Здравствена делатност

Здравственој заштити ученика у Дому поклања се пуна пажња како у превентивној здравственој заштити, тако и у унапређењу хигијенско-здравствене културе ученика. Важан предуслов за то је добро познавање ученика и његове породице. Зато родитељи и ученици приликом уписа у Дом попуњавају упитник који омогућава васпитачима да боље упознају ученике.

О здравственој заштити ученика се брину васпитачи и директор Дома у сарадњи са школским диспанзером и другим здравственим установама у граду. Треба наставити с праксом да се ученици Медицинске школе ангажују на презентацију тема о здравственој заштити станара дома.

Приоритетан значај у овом раду даје се превентивном деловању које се остварује кроз: контролу опште личне хигијене, контролу хигијене собе, организацију редовне замене постељина, контролу хигијенско-санитарних услова у мокрим чворовима и купатилима, контролу хигијенско-санитарних услова у кухињи на припремању здраве хране као и контролу здравственог стања радника који раде са животним намирницама, а у складу са законом.

За лакше случајеве обољења или повреда, васпитачи пружају помоћ путем савета, давања приручних лекова, топлих чајева и сл.

За озбиљније случајеве обољења ученика васпитачи организују одлазак ученика код лекара у школски диспанзер или болницу, брину се о њиховој нези и даљем току лечења.

Програм васпитног рада Дома ученика средњих школа у Врању усвојен је на седници Управног одбора Дома и заведен под бројем

18. 12. 2020
1053

У Врању
07.12.2020.

ПРЕДСЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА ДОМА